

RAPORT Z WIZYTACJI

(powtórna ocena programowa - profil praktyczny)

dokonanej w dniu 23.02.2021 na kierunku ekonomia
prowadzonym w ramach obszaru nauk społecznych na poziomie studiów pierwszego
stopnia o profilu praktycznym realizowanych w formie niestacjonarnej
w Wyższej Szkole Ekonomicznej w Stalowej Woli

przez zespół oceniający Polskiej Komisji Akredytacyjnej w składzie:
przewodniczący: dr hab. Wiesław Ciechomski - członek PKA
członkowie:

dr hab. Bogusław Plawgo - ekspert Polskiej Komisji Akredytacyjnej
mgr Amadeusz Przezpolewski - sekretarz zespołu oceniającego

Część I : Zarzuty wymienione w Uchwale Nr 8/2019 Prezydium PKA z dnia 24.01.2019

Na podstawie art. 48a ust. 3 oraz art. 52 ust. 1, z związku z art. 49 ust. 4 ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz. U. z 2017 r. poz. 2183, z późn. zm.), a także w związku z art. 225 ust. 3 ustawy z dnia 3 lipca 2018 r. Przepisy wprowadzające ustawę – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 2018 r. poz. 1669, z późn. zm.) Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej, po zapoznaniu się z raportem Zespołu Oceniającego oraz stanowiskiem Uczelni, a także kierując się sprawozdaniem Zespołu nauk społecznych w zakresie nauk ekonomicznych w sprawie jakości kształcenia na kierunku ekonomia prowadzonym w Wyższej Szkole Ekonomicznej w Stalowej Woli na poziomie studiów pierwszego stopnia o profilu praktycznym – wydał **ocenę warunkową**.

Warunkowa ocena programowa, została wydana zgodnie z określonymi w Statucie PKA warunkami przyznawania ocen, uwzględniającymi stopień spełnienia poszczególnych kryteriów oceny programowej. Kryteria: *koncepcja kształcenia i jej zgodność z misją oraz strategią uczelni, program kształcenia oraz możliwość osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia*, a także *kadra prowadząca proces kształcenia* otrzymały ocenę zadowalającą. Ponieważ kryteria te uzyskały ocenę niższą niż w pełni, nie zaistniały przesłanki do wydania oceny pozytywnej. Ocenę zadowalającą otrzymało również kryterium: *skuteczność wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia*. Pozostałe kryteria, tj.: *współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w procesie kształcenia, umiędzynarodowienie procesu kształcenia, infrastruktura wykorzystywana w procesie kształcenia*, a także *opieka nad studentami oraz wsparcie w procesie uczenia się i osiągania efektów kształcenia* uzyskały ocenę w pełni.

1. Kryterium *koncepcja kształcenia i jej zgodność z misją oraz strategią uczelni* otrzymało ocenę *zadowalającą* ponieważ Zespół Oceniający sformułował szereg zaleceń dotyczących koncepcji i efektów kształcenia oraz prowadzenia prac rozwojowych. W szczególności zalecono: wykorzystanie osiągnięć badawczo-rozwojowych w opracowaniu koncepcji kształcenia oraz w realizacji programu kształcenia, z uwzględnieniem możliwości nabywania przez studentów kompetencji zawodowych; podjęcie prac rozwojowych w obszarach działalności zawodowej związanych z kierunkiem studiów, a także wykorzystanie wyników tych prac w projektowaniu koncepcji na ocenianym kierunku, jak również w jego realizacji i doskonaleniu; dokonanie korekty kierunkowych i przedmiotowych efektów kształcenia, szczególnie w zakresie umiejętności, dostosowując je do praktycznego profilu kształcenia, w ramach którego efekty kształcenia powinny wskazywać na bardziej konkretne umiejętności, których oczekuje się od absolwentów.
2. Kryterium *program kształcenia oraz możliwość osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia* otrzymało ocenę *zadowalającą*, ponieważ Zespół Oceniający sformułował szereg zastrzeżeń i wynikających z nich zaleceń dotyczących konstrukcji programu studiów, treści sylabusów oraz stosowanych metod dydaktycznych, a także zaliczania praktyk zawodowych. W szczególności zalecono: wskazanie w sylabusach na specyficzne metody kształcenia umożliwiające osiągnięcie sformułowanych dla poszczególnych modułów efektów kształcenia; wskazanie adekwatnych form weryfikacji szczegółowych efektów kształcenia w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych; zapewnienie kompletności dokumentacji weryfikacji efektów kształcenia; wskazanie zasad i metod weryfikacji osiągania przez studentów efektów kształcenia dla modułu praktyki zawodowej; opracowanie zasad zaliczenia praktyki zawodowej na podstawie wykonywanej pracy zawodowej studenta gwarantujących weryfikację osiągnięcia szczegółowych efektów kształcenia dla modułu praktyka zawodowa; dostosowanie koncepcji prac dyplomowych do specyfiki praktycznego profilu kształcenia i zapewnienie ich wdrożeniowego charakteru; systemowe zapewnienie rzetelności i porównywalności ocen; dostosowanie w kartach przedmiotów form weryfikacji efektów kształcenia do potrzeb i specyfiki poszczególnych zakładanych szczegółowych efektów kształcenia w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych.
3. Kryterium *kadra prowadząca proces kształcenia* otrzymało ocenę *zadowalającą*, bowiem Zespół Oceniający sformułował szereg zastrzeżeń i wynikających z nich zaleceń dotyczących obsady zajęć dydaktycznych, tak aby była ona zgodna z dorobkiem naukowym lub doświadczeniem zawodowym zdobytym poza uczelnią posiadanym przez osoby prowadzące zajęcia. W szczególności, zalecono zmianę obsady 4 przedmiotów: *międzynarodowe stosunki gospodarcze, rynek pracy, polityka gospodarcza i geografia gospodarcza*, a także zastosowanie systemu motywowania pracowników do rozwoju naukowego i w efekcie aktywności publikacyjnej. Premiowane powinno być wystąpienie pracowników o granty, które byłyby bodźcem do przeprowadzenia badań, mających charakter aplikacyjny lokalnie czy regionalnie.
4. Ocenę *zadowalającą* otrzymało również kryterium *skuteczność wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia*, ponieważ w raporcie z wizytacji Zespół Oceniający sformułował szereg zastrzeżeń i wynikających z nich zaleceń dotyczących skuteczności tego systemu. W szczególności zalecono: sporządzanie rzetelnych i treściwych opracowań wniosków ze wszystkich ankiet (studentów i absolwentów) prowadzonych przez Uczelnię w celu dokonania odpowiedniej i dogłębnej analizy wszystkich czynników, które podlegają ankietyzacji (np. programy kształcenia, warunki studiowania, nauczyciele akademicy, itd.); by wszystkie dokumenty urzędowe posiadały numery,

daty i zakres czasowy, którego dotyczą (zwłaszcza opracowania analityczne); zwiększenie zaangażowania, nawet w sposób nieformalny, interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych w zakres działalności systemu, zwłaszcza w projektowanie i okresowy przegląd programu kształcenia; dokonanie przeglądu struktury, formy oraz treści zawartych na stronie internetowej oraz jej uzupełnienie o aktualne i pełne informacje m.in. w zakresie: oferty kształcenia, kart przedmiotów z opisem przedmiotowych efektów kształcenia, regulacji związanych z odbywaniem praktyk zawodowych, rekrutacji oraz procesu dyplomowania; systematyczne aktualizowanie informacji zamieszczanych na stronie internetowej, aby nie wprowadzać w błąd interesariuszy, np. potencjalnych kandydatów na studia, w zakresie oferty kształcenia; by wszystkie dokumenty odnoszące się do przyznawania świadczeń pomocy materialnej miały aktywne odnośniki i do wszystkich dokumentów był dostęp; utworzenie na stronie internetowej zakładki „*Jakość Kształcenia*” oraz zamieszczenie tam pełnej i aktualnej informacji nt. systemu, gremiów zaangażowanych w system, aktualnych aktów prawnych nt. systemu, a także ogólnych zbiorowych opracowań dot. wyników ankiet studentów i absolwentów oraz wdrożonych na ich podstawie działań naprawczych w celu zachęcenia większej liczby respondentów do ich wypełniania, co zwiększy przydatność prowadzonych badań w wykorzystaniu ich wyników w procesie doskonalenia programu studiów. Ponadto zalecono, aby w zakresie procesu monitorowania losów absolwentów usprawniono wykorzystywane narzędzia oraz wykonywano analizy zebranych danych i prezentacje wniosków, tzn. niezależnie od tego czy dane dotyczące losów absolwentów zostaną pozyskane za pomocą ankiety czy nieformalnych rozmów, zalecono by po zebraniu danych, przeanalizować wnioski.

Część II: Ocena efektów działań naprawczych odnoszących się do poszczególnych zastrzeżeń i zarzutów wymienionych w części I – należy przedstawić podjęte przez jednostkę działania naprawcze oraz ocenić ich skuteczność

Oceny efektów działań naprawczych dokonano w oparciu o informacje zawarte w nowym Raporcie samooceny (RSO) przygotowanym w związku z powtórna oceną programową, na podstawie rozmów z Władzami Uczelni i dodatkowych dokumentów udostępnionych zespołowi oceniającemu przed jak i po wizytacji.

Kryterium 1: Koncepcja kształcenia i jej zgodność z misją oraz strategią uczelni

Kryterium *Koncepcja kształcenia i jej zgodność z misją oraz strategią uczelni* otrzymało ocenę *zadowalającą* ponieważ Zespół Oceniający sformułował szereg zaleceń dotyczących koncepcji i efektów kształcenia oraz prowadzenia prac rozwojowych. W szczególności zalecono:

Zalecenie 1: wykorzystanie osiągnięć badawczo-rozwojowych w opracowaniu koncepcji kształcenia oraz w realizacji programu kształcenia, z uwzględnieniem możliwości nabywania przez studentów kompetencji zawodowych;

Zalecenie 2: podjęcie prac rozwojowych w obszarach działalności zawodowej związanych z kierunkiem studiów, a także wykorzystanie wyników tych prac w projektowaniu koncepcji na ocenianym kierunku, jak również w jego realizacji i doskonaleniu;

Na pozytywną notę zasługuje aktualizacja strategii rozwoju Wyższej Szkoły Ekonomicznej w Stalowej Woli na lata 2018-2022. Dokument ten został dołączony do Raportu Samooceny.

Stwierdzono w nim, że w zakresie działalności naukowo-badawczej do głównych wyzwań należy:

1. Zwiększenie aktywności kadry w doskonaleniu swojego warsztatu naukowo-badawczego,
2. Pozyskanie źródeł finansowania badań naukowych i zasobów bibliotecznych,
3. Zaktywizowanie otoczenia Uczelni w zakresie zgłaszania problemów badawczych do rozwiązywania przez pracowników i studentów Uczelni.

Uczelnia w Raporcie samooceny odnosi się do kwestii zaleceń w części „Prace rozwojowe w obszarach działalności zawodowej/gospodarczej właściwych dla kierunku studiów”. Wskazuje, iż w koncepcji kształcenia oraz w realizowanym programie studiów uwzględnia się wyniki najnowszych badań naukowych oraz prac rozwojowych z obszarów ekonomii, zarządzania i finansów. Publikacje zawierające aktualne wyniki badań naukowych uwzględniane są w polecanej studentom literaturze obowiązkowej i uzupełniającej, jako pomoc naukowa przy realizacji szczegółowych zagadnień tematycznych dla poszczególnych przedmiotów. Osiągnięcia nauki i możliwość ich wdrażania do praktyki zawodowej są uwzględniane podczas doskonalenia programu kształcenia. Ponadto, duże znaczenie w monitorowaniu i ewaluacji programu studiów oraz w realizacji procesu dydaktycznego przypisuje się realizowanej przez Uczelnię ścisłej współpracy z innymi uczelniami oraz innymi podmiotami edukacyjnymi i gospodarczymi, w tym również międzynarodowymi. Ponadto, w zagadnieniach podejmowanych podczas seminariów podejmowane są konkretne problemy praktyczne przedsiębiorstw. Analiza i ocena działalności badanych podmiotów podejmowana w pracach dyplomowych może służyć jako załączek i inspiracja do rozwijania aktywności naukowo-rozwojowej, a wyciągnięte wnioski i wypracowane rozwiązania mogą stanowić motywację dla przedsiębiorców do podnoszenia efektywności zarządzania tymi podmiotami.

Uczelnia nie wskazuje na konkretne podjęte prace badawczo-wdrożeniowe związane z kierunkiem studiów oraz w konsekwencji nie przedstawia informacji na temat wykorzystania wyników tych prac w projektowaniu koncepcji kształcenia na ocenianym kierunku, jak również w jego realizacji i doskonaleniu. W trakcie wizytacji zespołu oceniającego nie udało się uzyskać dodatkowych informacji o prowadzonych pracach badawczo-wdrożeniowych i ich wykorzystaniu w procesie kształcenia. W tym zakresie zalecenia 1 i 2 wyeliminowano w ograniczonym stopniu.

Zalecenie 3: dokonanie korekty kierunkowych i przedmiotowych efektów kształcenia, szczególnie w zakresie umiejętności, dostosowując je do praktycznego profilu kształcenia, w ramach którego efekty kształcenia powinny wskazywać na bardziej konkretne umiejętności, których oczekuje się od absolwentów.

Uczelnia w Raporcie samooceny nie przedstawiła informacji o zmianach kierunkowych efektów kształcenia, które powinny nastąpić szczególnie w zakresie umiejętności. W Raporcie samooceny stwierdza się, iż „Podczas całego cyklu kształcenia student zrealizuje 13 kierunkowych efektów uczenia w zakresie wiedzy, 11 efektów kształcenia w zakresie umiejętności i 11 efektów kształcenia w zakresie kompetencji społecznych”. Taka struktura efektów uczenia się obowiązywała już podczas poprzedniej wizytacji zespołu oceniającego PKA. Nie wskazano na działania mające dostosować kierunkowe efekty uczenia się do zaleceń. W trakcie wizytacji upewniono się, iż Uczelnia nie dokonała zmian w kierunkowych

efektach uczenia się. Przedstawiciele Uczelni w trakcie wizytacji poinformowali jednak, iż zostały podjęte działania w zakresie korekt przedmiotowych efektów uczenia się. Po wizytacji Uczelnia udostępniła dodatkowe dokumenty, w tym: „Informacja dotycząca zmian w kartach modułów kształcenia”. Wskazano w nim, iż dokonano zmian efektów przedmiotowych. Na poparcie tego twierdzenia załączono zestaw skorygowanych kart przedmiotów. Analiza załączonych kart pozwala potwierdzić, iż efekty przedmiotowe zostały obecnie sformułowane poprawnie zgodnie z zaleceniem zawartym w Uchwale Prezydium PKA.

W zakresie zalecenia nr 3 uchybienie zostało usunięte częściowo, dokonano zmian przedmiotowych efektów uczenia się, nie dokonano zmian kierunkowych efektów uczenia się. Wobec powyższego należy zobowiązać Uczelnię do przesłania w terminie do 1 października 2021 roku zmodyfikowanych i zaakceptowanych stosowną uchwałą wykazu kierunkowych efektów uczenia się realizowanych w ramach kierunku ekonomia – studia I stopnia, profil praktyczny.

W ramach kryterium nr 1 *koncepcja kształcenia* zalecenia zostały zrealizowane częściowo.

Kryterium 2: Program kształcenia oraz możliwość osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia

Kryterium *program kształcenia oraz możliwość osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia* otrzymało ocenę *zadowalającą*, ponieważ zespół oceniający sformułował szereg zastrzeżeń i wynikających z nich zaleceń dotyczących konstrukcji programu studiów, treści sylabusów oraz stosowanych metod dydaktycznych, a także zaliczania praktyk zawodowych. W szczególności zalecono:

Zalecenie 1: wskazanie w sylabusach na specyficzne metody kształcenia umożliwiające osiągnięcie sformułowanych dla poszczególnych modułów efektów kształcenia;

Uczelnia w udostępnionej przed wizytacją dokumentacji nie wskazała na działania podjęte w związku z zaleceniem. W RSO stwierdza natomiast, iż *praktycznemu przygotowaniu studentów służą aktywizujące i praktyczne metody nauczania, praca w małych grupach, w pracowni informatycznej, zajęcia w instytucjach, w których realizowane są praktyki zawodowe. Metodami kształcenia na kierunku są: m.in. wykłady (tradycyjny, konwersatoryjny, informacyjny, problemowy), dyskusja, analizy przypadków i sytuacji, zadania, kazusy, metoda zadaniowa służąca realizacji zadań indywidualnych i zespołowych, cząstkowych i całościowych prac np. projekty, prezentacje, praca z tekstem, samodzielne studiowanie literatury, prezentacja multimedialna, bezpośrednie wykonywanie zadań praktycznych. Jako przykład można wskazać realizację zajęć w pracowni informatycznej z wykorzystaniem oprogramowania Comarch ERP Optima lub oprogramowania Sage Symfonia (np. w ramach przedmiotu Rachunkowość małych firm)*. Powyższe informacje nie znalazły jednak potwierdzenia w udostępnionych kartach przedmiotów. W przekazanych przed wizytacją sylabusach nie wskazano na specyficzne metody kształcenia umożliwiające osiągnięcie sformułowanych dla poszczególnych modułów efektów uczenia się. W trakcie wizytacji dyskutowano powyższe zagadnienie, a przedstawiciele Uczelni zadeklarowali odpowiednią korektę kart przedmiotów. W dokumentacji udostępnionej po wizytacji Uczelnia udostępniła dodatkowe dokumenty, w tym: „Informacja dotycząca zmian w kartach modułów kształcenia”. Wskazano w nim, iż w punkcie 19 karty modułu kształcenia opisano metody

dydaktyczne. Na poparcie tego twierdzenia załączono nowy zestaw kart przedmiotów. Analiza załączonych kart pozwala potwierdzić, iż faktycznie uzupełniono karty przedmiotów i obecnie zapewniono wskazanie adekwatnych do zakładanych efektów uczenia się metod dydaktycznych. Metody dydaktyczne zostały dobrane poprawnie i można stwierdzić, iż zalecenie zostało zrealizowane, choć z poważnym opóźnieniem.

Zalecenie 2: wskazanie adekwatnych form weryfikacji szczegółowych efektów kształcenia w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych;

Podobnie jak w punkcie wcześniejszym wskazanie adekwatnych form weryfikacji nie nastąpiło przed wizytacją zespołu oceniającego, lecz dopiero po wizytacji w ramach przedstawienia dodatkowych dokumentów, w szczególności wzmiankowanego dokumentu „Informacja dotycząca zmian w kartach modułów kształcenia”. Wskazano w nim, iż w kartach przedmiotów dodano punkt 22, który zawiera tabelę zastosowanego przez prowadzącego sposobu weryfikacji efektów uczenia się. Analiza załączanych kart przedmiotów wykazała, iż faktycznie obecnie dobrano metody weryfikacji odpowiednio do efektów uczenia się w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych. W doborze występują pewne uchybienia, jak na przykład wykorzystywanie formy weryfikacji kolokwium do weryfikacji efektów uczenia się w zakresie kompetencji społecznych, lecz generalnie zalecenie można ocenić jako spełnione. Zalecenie zrealizowane, choć z poważnym opóźnieniem.

Zalecenie 3: zapewnienie kompletności dokumentacji weryfikacji efektów kształcenia;

W dokumentacji przekazanej przed wizytacją Uczelnia nie odniosła się do zalecenia związanego z kompletnością dokumentacji weryfikacji efektów uczenia się. W trakcie wizytacji zespół oceniający wylosował 4 przedmioty i poprosił o dokumentację weryfikacji efektów uczenia się. Uczelnia w trakcie wizytacji zademonstrowała, iż dysponuje taką dokumentacją, a po wizytacji ją udostępniła. Udostępniono także zarządzenie Rektora z dnia 17 września 2019 roku „W sprawie weryfikacji i udokumentowania stopnia efektów uczenia się w WSE w Stalowej Woli”. Należy ocenić, iż wzmiankowane zarządzenie tworzy ramy właściwego zapewnienia kompletności weryfikacji efektów kształcenia. Ponadto analiza dokumentacji weryfikacji efektów uczenia się do 4 wzmiankowanych przedmiotów była zgodna z wytycznymi zarządzenia i można ją określić jako kompletną. Zalecenie zostało zrealizowane.

Zalecenie 4: wskazanie zasad i metod weryfikacji osiągnięcia przez studentów efektów kształcenia dla modułu praktyki zawodowej;

W Raporcie samooceny stwierdza się, iż zgodnie z planem studiów praktyka zawodowa na kierunku ekonomia odbywa się w wymiarze 12 tygodni, tj. 480 godzin. W przedstawionej po wizytacji karcie przedmiotu i planie studiów uwzględniono praktykę zawodową w wymiarze 720 godzin. Formy i zasady zaliczania praktyk nie zostały ujęte w Regulaminie studiów. W karcie przedmiotu Praktyka zawodowa udostępnionym przed wizytacją nie wskazano szczegółowych metod weryfikacji zakładanych efektów uczenia się. Jedynie w części „Sposób zaliczenia” wskazano: „Zajęcia praktyczne: egzamin”. W części „Forma zaliczenia” wskazano: „ustny egzamin, ocena końcowa powstaje jako średnia arytmetyczna z ocen

częstkowych z poszczególnych semestrów odbywania praktyki zawodowej oraz zwolnienie z praktyki na podstawie dokumentów z miejsca odbywania pracy zawodowej zgodnie z efektami uczenia się i sprawozdania”. W karcie przedmiotu przedstawionej po wizytacji nie nastąpiły w zakresie przewidzianych form zaliczenia praktyki istotne zmiany. W pozycji sposób zaliczenia II, IV sem. – zaliczenie na ocenę, VI sem – egzamin. Należy stwierdzić, iż forma egzamin ustny nie jest adekwatna do części przyjętych efektów uczenia się, szczególnie z zakresu umiejętności i kompetencji społecznych. Podobnie nie sposób zweryfikować wszystkich efektów uczenia się w zakresie wiedzy i umiejętności na podstawie dzienniczka praktyk. Zalecenie zostało zrealizowane w ograniczonym zakresie.

Zalecenie 5: opracowanie zasad zaliczenia praktyki zawodowej na podstawie wykonywanej pracy zawodowej studenta gwarantujących weryfikację osiągnięcia szczegółowych efektów kształcenia dla modułu praktyka zawodowa;

W nowej karcie przedmiotu Praktyki zawodowe przedstawionej po wizytacji w części „Formy zaliczenia” uwzględniono „zwolnienie z praktyki na podstawie dokumentów z miejsca odbywania pracy zawodowej zgodnie z efektami uczenia się oraz wg procedury weryfikacji, zatwierdzania efektów na poczet pracy zawodowej”. Uczelnia przedstawiła nowe dokumenty, w tym zarządzenie Rektora z dnia 2 lutego 2021 r w sprawie „przyjęcia procedury zaliczania pracy zawodowej na poczet studenckiej praktyki zawodowej dla kierunku ekonomia...”. Zgodnie z procedurą zgodę wydaje Rektor. Zaliczenie praktyki jest możliwe na podstawie udokumentowanego doświadczenia zawodowego, gdy „posiadane doświadczenie zawodowe odpowiada efektom uczenia się określonym dla kierunku studiów”. Student składa dokumentację doświadczenia zawodowego wraz z wyszczególnieniem zadań i obowiązków zawodowych. Zdobyte w trakcie doświadczenia zawodowego kompetencje mają być porównywane z przewidzianymi dla modułu efektami uczenia się. Istnieje możliwość pełnego lub częściowego uznania doświadczenia zawodowego na poczet zaliczenia praktyki zawodowej. Koordynator ds. praktyk wskazuje proponowaną ocenę na jaką zostaje zaliczona praktyka.

Ocena doświadczenia zawodowego studenta nie może być traktowana jako wystarczająca forma weryfikacji opanowania wszystkich zakładanych dla praktyki zawodowej efektów uczenia się w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych. Dla przykładu doświadczenie zawodowe i określone zakresy obowiązków nie mogą w pełni potwierdzić efektu W02 zna i rozumie „podstawowe prawa ekonomiczne, przepisy prawa, sposoby gromadzenia przetwarzania i archiwizowania danych i ma świadomość wagi zadań w zakresie standardów rachunkowości, norm pracy czy jakości w podejmowanych w ramach działalności przedsiębiorstwa”. Podobne zastrzeżenia co do możliwości potwierdzenia na podstawie doświadczenia zawodowego można wysuwać także w stosunku do innych przewidzianych efektów uczenia się. Przyjęty system zaliczania praktyk na podstawie doświadczenia zawodowego zapewnia możliwość weryfikacji części zakładanych dla tego modułu kształcenia efektów uczenia się. Zalecenie zostało zrealizowane w części.

Zalecenie 6: dostosowanie koncepcji prac dyplomowych do specyfiki praktycznego profilu kształcenia i zapewnienie ich wdrożeniowego charakteru;

Uczelnia nie przedstawiła dodatkowych informacji o działaniach na rzecz dostosowania koncepcji prac dyplomowych do specyfiki praktycznego profilu kształcenia i zapewnienia ich wdrożeniowego charakteru. W trakcie wizytacji zostały zweryfikowane tematy prac dyplomowych. Poza bardzo nielicznymi wyjątkami dobrze wpisują się one w kanon prowadzonego kierunku ekonomia. Zespół oceniający wylosował ponadto 6 prac dyplomowych do szczegółowej analizy. Zebrane informacje pozwalają stwierdzić, iż tematyka realizowanych prac dyplomowych jest generalnie spójna z kierunkiem kształcenia i odpowiada potrzebom profilu praktycznego. Przegląd wylosowanych prac potwierdził ich praktyczny, wdrożeniowy charakter. Zalecenie zostało zrealizowane.

Zalecenie 7: systemowe zapewnienie rzetelności i porównywalności ocen; dostosowanie w kartach przedmiotów form weryfikacji efektów kształcenia do potrzeb i specyfiki poszczególnych zakładanych szczegółowych efektów kształcenia w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych.

Uczelnia przedstawiła w dodatkowej dokumentacji strukturę ocen z wybranych przedmiotów. Analiza struktury ocen wskazuje na ich rozkład normalny. Ponadto wskazane wyżej skorygowanie wszystkich kart przedmiotów w zakresie dostosowania form weryfikacji do potrzeb i specyfiki efektów uczenia się w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych pozwala zakładać, iż zalecenie zostało zrealizowane.

W ramach kryterium nr 2 *program kształcenia* na wskazanych 7 zaleceń szczegółowych: 5 zostało zrealizowanych w pełni, natomiast 2 częściowo.

Kryterium 3: Skuteczność wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia

Kryterium *skuteczność wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia* otrzymało ocenę *zadowalającą*, ponieważ zespół oceniający sformułował pewne zastrzeżenia i wynikające z nich zaleceń. W szczególności zalecono:

Zalecenie 1: sporządzanie rzetelnych i treściwych opracowań wniosków ze wszystkich ankiet (studentów i absolwentów) prowadzonych przez Uczelnię w celu dokonania odpowiedniej i dogłębnej analizy wszystkich czynników, które podlegają ankietyzacji (np. programy kształcenia, warunki studiowania, nauczyciele akademicki, itd.);

Wewnętrzny System Zapewnienia Jakości Kształcenia funkcjonuje od 2012 roku w Wyższej Szkole Ekonomicznej w Stalowej Woli i działa w oparciu o obowiązujące wewnętrzne regulacje formalno-prawne. Ostatnia jego modyfikacja miała miejsce drogą Zarządzenia Rektora Wyższej Szkoły Ekonomicznej w Stalowej Woli z dnia 20 lutego 2019 roku. Jeszcze wcześniej w ramach prowadzonej polityki jakości w Wyższej Szkole Ekonomicznej w Stalowej Woli, funkcjonował od 2004 roku wdrożony Zarządzeniem nr 4/04 Rektora z dnia 26 kwietnia 2004 r., System Zarządzania Jakością wg DIN EN ISO 9001:2000. W każdym roku akademickim po skończonych zajęciach z danego przedmiotu przeprowadza się ankietę dotyczącą oceny zajęć dydaktycznych, którą wypełniają studenci. Po przeprowadzeniu ankietyzacji, wyznaczony pracownik opracowuje zbiorcze zestawienie wyników, które służy do okresowej oceny pracowników.

Podstawowymi dokumentami Systemu Zarządzania Jakością Kształcenia (SZJK w Wyższej Szkole Ekonomicznej w Stalowej Woli są:

1. Ankieta oceny zajęć dydaktycznych przez studentów;
2. Ocena zajęć nauczyciela akademickiego /hospitacja zajęć;
3. Badanie losów zawodowych absolwenta;
4. Realizacja i ocena praktyk studenckich;
5. Arkusz kontroli i ocena praktyk studenckich;
6. Ankieta dotycząca przyczyn rezygnacji ze studiów;
7. Ocena procedury doskonalenia systemu jakości.

Podczas powtórnej oceny jakości kształcenia miało miejsce spotkanie z przedstawicielami studentów, których zapytano jak oceniają poziom merytoryczny zajęć, sposób przekazywania wiedzy oraz organizację procesu kształcenia. Podczas godzinnej dyskusji studenci nie zgłaszali zastrzeżeń i wysoko ocenili kompetencje dydaktyczne kadry akademickiej oraz warunki studiowania. W świetle powyższego można uznać, że zalecenie zostało zrealizowane.

Zalecenie 2: by wszystkie dokumenty urzędowe posiadały numery, daty i zakres czasowy, którego dotyczą (zwłaszcza opracowania analityczne);

Zespół oceniający PKA stwierdza, iż sposób sporządzenia dokumentacji jest prawidłowy. Dokumenty i załączniki (w liczbie kilkunastu) posiadają tytuły, numery, daty i zakres czasowy. Czytelnik nie ma wątpliwości jakiego zagadnienia i okresu dotyczą. Zalecenie zostało zrealizowane.

Zalecenie 3: zwiększenie zaangażowania, nawet w sposób nieformalny, interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych w zakres działalności systemu, zwłaszcza w projektowanie i okresowy przegląd programu kształcenia;

Przyjęte w Wyższej Szkole Ekonomicznej w Stalowej Woli procedury zakładają, że współpraca z pracodawcami w ma charakter wieloaspektowy i obejmuje następujące obszary:

1. Pracodawcy uczestniczą w procesie tworzenia i weryfikacji programów kształcenia, a ich przedstawiciele biorą udział w pracach Komisji ds. Zapewnienia Jakości Kształcenia.
2. Z firmami i instytucjami podpisywane są umowy na prowadzenie praktyk, w ramach których bezpośredni udział mają pracodawcy. Mogą się oni wyrażać swoją opinię w „Arkuszu kontroli praktyk studenckich”.
3. Do pracodawców mogą być wysyłane ankiety „Pracodawcy absolwenta”, które mają za zadanie ocenić prowadzony proces kształcenia, w tym głównie przydatność zdobytej wiedzy, nabytych umiejętności i kompetencji w pracy zawodowej absolwenta uczelni. Wyniki ankiet mają wpływ na opracowywanie i wprowadzanie zmian w programach kształcenia, uruchamianie nowych kierunków oraz na modyfikację zajęć dydaktycznych.
4. Planuje się podpisywanie długoterminowych umów o współpracy z pracodawcami, dotyczących tematyki prac dyplomowych realizowanych na ich potrzeby.
5. Pracodawcy i przedstawiciele zrzeszających ich organizacji, uczestniczą we wszystkich ważnych wydarzeniach związanych z funkcjonowaniem Uczelni.
6. Władze Uczelni współpracują również z władzami Urzędu Miasta oraz Urzędu Pracy w Stalowej Woli w zakresie analizy potrzeb lokalnego i regionalnego rynku pracy.

Władze Uczelni stwierdziły, że istotne znaczenie w monitorowaniu i ewaluacji programu studiów oraz w realizacji procesu dydaktycznego przypisuje się realizowanej przez Uczelnię ścisłej współpracy z innymi Uczelniami w ramach Federacji Uczelni Aglomeracji

Warszawskiej (FUAW), w tym z Wyższą Szkołą Zawodową Polskiego Towarzystwa Ekonomicznego „Oeconomicus” oraz innymi podmiotami edukacyjnymi i gospodarczymi, w tym również międzynarodowymi.

Władze WSE podkreśliły, że zakres współpracy z pracodawcami obejmuje wiele obszarów m.in.: konsultowanie programów kształcenia, realizację praktyk zawodowych, prowadzenie zajęć praktycznych, wykładów, organizowanie wizyt u pracodawców, zajęcia warsztatowe w środowisku biznesu (np. Inkubator Technologiczny w Stalowej Woli, Urząd Miasta Stalowa Wola). Inne działania koncentrują się na wspieraniu i kreowaniu przedsiębiorczości studenckiej m.in. przez Radę Biznesu. Ważne miejsce zajmuje wymiana poglądów na temat zmian w obrębie rynku pracy i zgłaszanych potrzeb przedsiębiorców, które mają miejsce na spotkaniach Rady Biznesu i Rady Kupców, a także podczas cyklicznych otwartych wizyt pracowników Uczelni w środowisku lokalnego biznesu odbywających się w Cechu Rzemiosł Różnych w Stalowej Woli. Główne podmioty z którymi Uczelnia współpracuje to: Cech Rzemieślników i Przedsiębiorców, Huta Stalowa Wola – Biuro Zasobów Ludzkich, Inkubator Technologiczny, Miejski Zakład Komunalny, Urząd Miasta Stalowa Wola, Powiatowy Urząd Pracy w Stalowej Woli, Powiatowy Urząd Pracy w Nisku, Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych Nr 1 w Tarnobrzegu. Warto również podkreślić, że 14 września 2019 roku została powołana Zarządzeniem Rektora Rada Biznesu WSE. W jej skład wchodzi przedstawiciele jednostek samorządowych oraz przedsiębiorstw zlokalizowanych w Stalowej Woli i jej sąsiedztwie. Zalecenie zostało zrealizowane.

Zalecenie 4: dokonanie przeglądu struktury, formy oraz treści zawartych na stronie internetowej oraz jej uzupełnienie o aktualne i pełne informacje m.in. w zakresie: oferty kształcenia, kart przedmiotów z opisem przedmiotowych efektów kształcenia, regulacji związanych z odbywaniem praktyk zawodowych, rekrutacji oraz procesu dyplomowania; systematyczne aktualizowanie informacji zamieszczanych na stronie internetowej, aby nie wprowadzać w błąd interesariuszy, np. potencjalnych kandydatów na studia, w zakresie oferty kształcenia;

Z informacji uzyskanych podczas wizytacji oraz kontroli zawartości strony www Uczelni wynika, że WSE posiada stronę internetową, na której zamieszczane są informacje dotyczące np. opisu kierunku, wzorów pism i podań oraz aktualności. Publikowane są obowiązujące terminy zjazdów, organizacja roku akademickiego, informacje o opłatach związanych ze studiami. Dziekanat zamieszcza także bieżące informacje na tablicach ogłoszeń znajdujących się w budynku Uczelni. Zalecenie zostało zrealizowane.

Zalecenie 5: by wszystkie dokumenty odnoszące się do przyznawania świadczeń pomocy materialnej miały aktywne odnośniki i do wszystkich dokumentów był dostęp;

Studenci Wyższej Szkoły Ekonomicznej w Stalowej Woli korzystają z pomocy materialnej finansowanej z dotacji budżetu państwa. Szczegółowe informacje w tym zakresie studenci mogą uzyskać z materiałów m.in. zamieszczonych na stronie internetowej Uczelni. Pomoc materialna dla studentów odbywa się zgodnie z postanowieniami Regulaminu Przyznawania Świadczeń Pomocy Materialnej Studentom. Zalecenie zostało zrealizowane.

Zalecenie 6: utworzenie na stronie internetowej zakładki „Jakość Kształcenia” oraz zamieszczenie tam pełnej i aktualnej informacji nt. systemu, gremiów zaangażowanych w system, aktualnych aktów prawnych nt. systemu, a także ogólnych zbiorowych opracowań dot. wyników ankiet studentów i absolwentów oraz wdrożonych na ich podstawie działań naprawczych w celu zachęcenia większej liczby respondentów do ich wypełniania, co zwiększy przydatność prowadzonych badań w wykorzystaniu ich wyników w procesie doskonalenia programu studiów.

Na stronie internetowej WSE umieszczono zgodnie z zaleceniem zespołu oceniającego PKA zakładkę „Jakość kształcenia”. Inne foldery to: „O Uczelni”, „Studia”, „Strefa studenta” oraz „BIP”. Część informacji jest niestety mało aktualnych. Generalnie jednak zalecenie zostało zrealizowane.

Zalecenie 7: aby w zakresie procesu monitorowania losów absolwentów usprawniono wykorzystywane narzędzia oraz wykonywano analizy zebranych danych i prezentacje wniosków, tzn. niezależnie od tego czy dane dotyczące losów absolwentów zostaną pozyskane za pomocą ankiety czy nieformalnych rozmów, zalecono by po zebraniu danych, przeanalizować zebrane wnioski.

Władze Wyższej Szkoły Ekonomicznej w Stalowej Woli zapewniają, że monitorują kariery zawodowe absolwentów, poprzez proces ankietyzacji. Uczelnia kształcąca na temat biznesu nie może pozwolić sobie na abstrahowanie opinii swoich absolwentów na temat doskonalenia jakości kształcenia i wyposażania ich w najbardziej oczekiwane umiejętności, wiedzę oraz postawy społeczne. Celem tych działań jest zebranie informacji przydatnych w aktualizacji strategii rozwoju Uczelni i doskonaleniu programu kształcenia do potrzeb absolwentów oraz rynku pracy. Badaniami ankietowymi obejmowany jest każdy rocznik absolwentów, choć liczebności badanych prób są relatywnie niewielkie. Jest to pokłosie niewielkiej i ciągle malejącej liczby studentów. Ich sytuacja zawodowa badana jest po pięciu latach po złożeniu egzaminu dyplomowego. Udział w badaniu jest dobrowolny. Po procesie ankietyzacji wyciągane są wnioski, które mają wpływ na korekty programu studiów. Zalecenie zostało zrealizowane.

Zespół oceniający PKA uznał, że zalecenia zgłoszone w ramach kryterium 3: *Skuteczność wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia* zostały zrealizowane w stopniu satysfakcjonującym.

Kryterium 4: Kadra prowadząca proces kształcenia

Kryterium *kadra prowadząca proces kształcenia* otrzymało ocenę *zadowalającą*, ponieważ zespół oceniający sformułował dwa zalecenia:

Zalecenie 1: aby obsada zajęć dydaktycznych była zgodna z dorobkiem naukowym lub doświadczeniem zawodowym zdobytym poza uczelnią posiadanym przez osoby prowadzące zajęcia. W szczególności, zalecono zmianę obsady 4 przedmiotów: *międzynarodowe stosunki gospodarcze, rynek pracy, polityka gospodarcza i geografia gospodarcza*,

Uczelnia przedstawiła „Obsadę zajęć na kierunku ekonomia o profilu praktycznym w roku akademickim 2020/2021”. Zajęcia na ocenianym kierunku prowadzi w sumie 20 nauczycieli akademickich, w tym 9 zatrudnionych na umowę o pracę (2 dr hab., 3 dr, 4 mgr) oraz 11

zatrudnionych w ramach umów cywilno-prawnych (1 prof. dr hab., 8 dr i 2 mgr). W liczbie tej znajduje się 9 praktyków gospodarczych. W Wyższej Szkole Ekonomicznej (rok założenia 1997) w semestrze letnim 2019/2020 kształciło się 45 studentów (stan na 30.06.2019 r.). Obecnie w roku akademickim 2020/2021 studiuje 60 studentów. Kadra, którą dysponuje Uczelnia jest wystarczająca do obsługi procesu dydaktycznego.

Odsetek godzin zajęć realizowanych przez kadrę dydaktyczną zatrudnioną na umowę o pracę wynosi 54,3% i tym samym spełnia ustawowe wymagania. Obciążenia godzinowe są prawidłowe i w żadnym przypadku nie przekraczają 240 godzin zajęć dydaktycznych. W załączniku „Charakterystyka kadry prowadzącej zajęcia na ocenianym kierunku” przedstawiono kompleksowe informacje na temat wszystkich osób zaangażowanych w proces dydaktyczny.

Dokonano korekty obsady zajęć. Wymienione w uchwale nr 8/2019 Prezydium PKA z dnia 24 stycznia 2019 roku przedmioty (*międzynarodowe stosunki gospodarcze, rynek pracy, polityka gospodarcza i geografia gospodarcza*) zostały obsadzone w sposób właściwy.

Zalecenie 2: zastosowanie systemu motywowania pracowników do rozwoju naukowego i w efekcie aktywności publikacyjnej.

Uczelnia zadeklarowała, że wdrożyła system motywowania pracowników do rozwoju naukowego oraz aktywności publikacyjnej. W przedłożonej dokumentacji znajduje się Zarządzenie Rektora Wyższej Szkoły Ekonomicznej w Stalowej Woli z dnia 21 września 2020 roku w sprawie monitorowania kadry dydaktycznej w ramach podnoszenia jakości kształcenia. Każdy wykładowca zobowiązany jest do przedłożenia następujących informacji:

- wykaz publikacji, konferencji, szkoleń, kursów, warsztatów, w których pracownik brał udział w danym roku akademickim;
- opis innych działań podejmowanych w ramach rozwoju naukowego i zawodowego;

Wszyscy nauczyciele akademicy zatrudnieni w Wyższej Szkole Ekonomicznej w Stalowej Woli podlegają okresowej ocenie, stosownie do ich obowiązków dydaktycznych. Oceny dokonuje komisja powołana w tym celu zarządzeniem przez Rektora.

Podczas spotkania z przedstawicielami nauczycieli akademickich realizujących proces kształcenia, jakie miało miejsce w trakcie wizytacji, przekazano zespołowi oceniającemu PKA pozytywne opinie na temat warunków jakie stwarza Uczelnia w zakresie rozwoju naukowego, w tym uczestnictwa w seminariach i konferencjach naukowych. Również w Raporcie samooceny (str. 21-22) wymieniono kilka konferencji naukowych zorganizowanych przez WSE, w tym: „Współczesna Polska Rodzina - Szanse i Zagrożenia”, „Holistyczne ujęcie pracy”, „Globalizacja – droga ku przyszłości”.

W ramach kryterium nr 4 kadra prowadząca proces kształcenia obydwie wskazane zalecenia zostały zrealizowane w sposób odpowiedni.

Część III: Informacje o pozostałych zmianach bezpośrednio związanych z kierunkiem studiów, jakie zaistniały w okresie między przeprowadzeniem przez zespół oceniający PKA oceny zakończonej uchwałą wymienioną w części I, a otrzymaniem zawiadomienia o powtórnej ocenie jakości kształcenia oraz ocena zasadności i skutków ich wprowadzenia

-

Część IV : Podsumowanie – zawierające wnioski dotyczące skuteczności i kompleksowości wprowadzonych zmian

1. Ogólna ocena spełnienia kryteriów powtórnej oceny programowej

Kryterium¹	Ocena stopnia spełnienia kryterium uzasadniająca wydanie oceny warunkowej² <i>Zadowalająca/ Częściowa</i>	Ocena stopnia spełnienia kryterium po powtórnej ocenie programowej² <i>Wyróżniająca / W pełni / Zadowalająca/ Częściowa / Negatywna</i>
Kryterium 1. Koncepcja kształcenia i jej zgodność z misją oraz strategią uczelni	<i>Zadowalająca</i>	<i>W pełni</i>
Kryterium 2. Program kształcenia oraz możliwość osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia	<i>Zadowalająca</i>	<i>W pełni</i>
Kryterium 3. Skuteczność wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia	<i>Zadowalająca</i>	<i>W pełni</i>
Kryterium 4. Kadra prowadząca proces kształcenia	<i>Zadowalająca</i>	<i>W pełni</i>
Kryterium 5. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w procesie kształcenia		
Kryterium 6. Umiejdzynarodowienie procesu kształcenia		
Kryterium 7. Infrastruktura wykorzystywana w procesie kształcenia		
Kryterium 8. Opieka nad studentami oraz wsparcie w procesie uczenia się i osiągania efektów kształcenia		

¹ Należy podać ocenę stopnia spełnienia jedynie tych kryteriów, które uzasadniały wydanie oceny warunkowej.

² W przypadku gdy oceny dla poszczególnych poziomów kształcenia różnią się, należy wpisać ocenę dla każdego poziomu odrębnie.